

Sygnatura akt VI U 339/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 czerwca 2018 roku

sprawy z odwołania R. K.

od decyzji z dnia 25 stycznia 2018 roku, znak: (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o ustalenie kapitału początkowego

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od R. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. 180zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Tomasz Korzeń

VI U 339/18 UZASADNIENIE

Decyzją z 25.01.2018 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego ubezpieczonego R. K..

R. K. odwołał się od tej decyzji. Wniósł o jej zmianę i doliczenie do wartości kapitału początkowego dochodów z okresów: 1990 rok - w kwocie 366 280,00 zł, 1991 rok - w kwocie 4 704 460,00 zł, 1992 rok - w kwocie 5 895 200,00 zł z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w K..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu. Podał, że nie uwzględnił spornych okresów bowiem ani PIT 11 nie są środkami dowodowymi.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. K. urodził się (...).

W dniu 11.09.2017 roku złożył wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego.

Decyzją z 20.12.2017 roku pozwany ponownie ustalił wartość kapitału początkowego skarżącego: podstawa wymiaru kapitału początkowego – 1 551,87 zł; okresy składkowe - 21 lat i 3 dni; okresy nieskładkowe – 4 lata; wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – 127,11 %; kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 roku – 144 051,16 zł.

Decyzją z 25.01.2018 roku organ rentowy ponownie ustalił kapitał początkowy ubezpieczonego: podstawa wymiaru kapitału początkowego – 1 642,34 zł; okresy składkowe – 22 lata, 2 miesiące i 3 dni; okresy nieskładkowe – 4 lata; wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – 134,52 %; kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 roku – 156 026,86 zł. (bezsporne)

W okresie od 1.12.1990 roku do 31.10.1992 roku R. K. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Oddziale w K., w wymiarze 1/4 etatu, na stanowisku radcy prawnego. Z tego tytułu w 1990 roku otrzymał wynagrodzenie w wysokości 366 275 zł; w 1991 roku – 366 275 zł miesięcznie (4 395 300,00 zł za cały 1991 rok); w 1992 roku – 366 275 zł miesięcznie (3 662 750,00 zł za cały 1992 rok).

Jednocześnie w spornym okresie pracował:

- od 1.09.1989 roku do 10.08.1992 roku jako radca prawny, na 1/2 etatu, w Miejskich Zakładach (...) Sp. z o.o. w K.. Z tego tytułu w 1990 roku otrzymał wynagrodzenie w wysokości 6 698 104,00 zł, w roku 1991 w wysokości 12 088 443,00 zł, w roku 1992 w wysokości 12 666 700,00 zł;

- od 2.11.1990 roku do 30.06.1991 roku jako radca prawny, na 1/2 etatu, w (...) S.A. (...). Z tego tytułu w 1990 roku otrzymał wynagrodzenie w wysokości 1 667 840,00 zł; w 1991 roku w wysokości 10 201 130,00 zł;

- od 15.02.1991 roku do 31.12.1992 roku jako radca prawny, na 1/4 etatu, w (...) Z tego tytułu w 1991 roku otrzymał wynagrodzenie w wysokości 7 575 750,00 zł, a w roku 1992 w wysokości 8 898 500,00 zł;

- od 1.06.1992 roku do 30.09.1996 roku jako prezes zarządu, w pełnym wymiarze godzin pracy, w (...) Sp. z o.o. w S.. Z tego tytułu w 1992 roku otrzymał wynagrodzenie w wysokości 30 800,00 zł.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego wynosi 134,52 %.

Tab. 1. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego T. K..

Rok	Dochód ubezpieczonego stanowiący podstawę wymiaru składek za rok kalendarzowy	Kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy	Stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia proporcjonalnie do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu w roku kalendarzowym (w %)
1984	248 900,00 zł	202 056,00 zł	123,18 %
1985	293 700,00 zł	240 060,00 zł	122,34 %
1986	354 620,00 zł	289 140,00 zł	122,65 %
1987	471 350,00 zł	350 208,00 zł	134,59 %
1988	851 540,00 zł	637 080,00 zł	133,66 %

1989	3 304 896,00 zł	2 481,096,00 zł	133,20 %
1990	17 154 519,00 zł	12 355 644,00 zł	138,84 %
1991	34 260 623,00 zł	21 240 000,00 zł	161,30 %
1992	56 027 950,00 zł	35 220 000,00 zł	159,08 %
1993	55 800 000,00 zł	47 940 000,00 zł	116,40 %
RAZEM	134,52 %		

Dowód: dokumenty w aktach organu rentowego, tom I: świadectwa pracy k. 14-16, 19, 97, zaświadczenia k. 23, 33-35, 99-101; umowa o pracę k. 89, zaświadczenia k. 91-92, PIT 11 k. 96, wyliczenia ZUS k. 133-133v, decyzja z obliczeniem wskaźnika k. 135-137; zeznania ubezpieczonego k. 29-29v.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego podlegało oddaleniu.

Zgodnie z przepisem art. 114 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270; dalej jako ustawa emerytalna), prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Z treści tego przepisu wynika jednoznacznie, że ponowne ustalenie prawa do świadczeń - zarówno na wniosek osoby zainteresowanej jak i z urzędu - wymaga kumulatywnego spełnienia przesłanek ustawowych wymienionych w tym przepisie, a mianowicie: 1) przedłożenie nowych dowodów lub ujawnienie nowych okoliczności, 2) nowe dowody lub okoliczności istniały przed wydaniem decyzji, 3) nowe dowody zostały przedłożone lub nowe okoliczności zostały ujawnione po dniu uprawomocnienia się decyzji, 4) nowe dowody lub nowe okoliczności nie były znane organowi w dniu wydania decyzji, 5) nowe dowody lub nowe okoliczności faktyczne mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Bezspornym było w sprawie, że ubezpieczony wystąpił z ponownym wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego dołączając nowe dokumenty tj. umowę o pracę, zaświadczenia oraz PIT 11 za 1992 rok.

Ubezpieczony domagał się ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem co najmniej sumy płac zasadniczych za okres zatrudnienia w zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Oddziale w K. od 1.12.1990 roku do 31.10.1992 roku.

Ustawa emerytalna stanowi, że:

Art. 173:

1. Dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

2. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.

3. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.

4. Pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r.

5. Drugiej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r. dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a.

5a. Trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a.

6. Kapitał początkowy ewidencjonowany jest na koncie ubezpieczonego.

6a. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kapitał początkowy nie może ulec obniżeniu.

Art. 174:

1. Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

2. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

3. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

3a. Przepis art. 17 ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru kapitału początkowego w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego urodzonego przed dniem 31 grudnia 1968 r. z powodu nauki w szkole wyższej, o której mowa w art. 7 pkt 9.

3b. Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

4. Do obliczenia kapitału początkowego dla osoby mającej ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przyjmuje się, na jej wniosek, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty przyjęty w decyzji ustalającej prawo do renty po raz pierwszy lub ponownie ustalającej jej wysokość. W przypadku gdy renta została przyznana przed dniem 15 listopada 1991 roku, do ustalenia kapitału początkowego przyjmuje się wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony w wyniku rewaloryzacji, chyba że po tej dacie ponownie była ustalana jego wysokość.

5. Jeżeli z powodu niemożności ustalenia podstawy wymiaru renty jej wysokość została ustalona w kwocie najniższej renty, do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjmuje się najniższe wynagrodzenie pracowników obowiązujące w okresie przyjętym do obliczenia podstawy wymiaru renty.

6. Przepisy ust. 5 stosuje się odpowiednio do ustalenia kapitału początkowego osób uznanych za repatriantów.

7. Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r.

8. Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. Współczynnik ten oblicza się według następującego wzoru:

gdzie:

„p” - oznacza współczynnik;

wiek ubezpieczonego - oznacza wiek w dniu 31 grudnia 1998 r.;

wiek emerytalny - oznacza 60 - dla kobiet i 65 - dla mężczyzn;

staż ubezpieczeniowy - oznacza udowodniony okres składkowy i nieskładkowy,

wymagany staż - oznacza 20 - dla kobiet i 25 - dla mężczyzn;

z zastrzeżeniem ust. 12.

9. Staż ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy tego stażu ponad pełne lata, staż ten zaokrągla się w górę.

9a. Staż ubezpieczeniowy i wymagany staż, o których mowa w ust. 8, określa się w dniach, jeżeli jest to dla ubezpieczonego korzystniejsze.

10. Wiek ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli w dniu 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy ponad wiek ustalony, to przyjmuje się pełne lata po zaokrągleniu w górę.

11. W przypadku gdy w momencie objęcia ubezpieczeniem po raz pierwszy, ubezpieczony nie ukończył 18 roku życia, we wzorze, o którym mowa w ust. 8, liczbę 18 zastępuje się faktycznym wiekiem, w którym powstał obowiązek ubezpieczenia.

12. Współczynnik, o którym mowa w ust. 8:

1) zaokrągla się do setnych części procenta;

2) nie może być wyższy od 100%.

13. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy. Do obliczenia kapitału konieczne jest ustalenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego. Wskaźnik ten obliczany jest zgodnie z art. 15 ustawy. Przyjmuje się podstawy wymiaru składek z 10 kolejnych dowolnych lat sprzed 1999 r. lub 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu ubezpieczenia sprzed 1999 r.; oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu; oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów.

Przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11.10.2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz.U. z 2011 roku Nr 237, poz. 1412) w § 21 ust. 1 stanowią, że środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia

podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W postępowaniu cywilnym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawie o przeliczenie wysokości świadczenia możliwe jest dopuszczenie i przeprowadzenie wszelkich dowodów, w tym także dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania samego wnioskodawcy. Nie obowiązuje tu bowiem zasada prawdy formalnej, ponieważ całe postępowanie cywilne jest oparte na zasadzie prawdy materialnej (art. 3 K.p.c.).

Regułą postępowania cywilnego jest okoliczność, iż ciężar udowodnienia faktu (w tym przypadku wady decyzji ZUS) - zgodnie z art. 6 K.c. - spoczywał na wnioskodawcy - jako osobie wywodzącej z tego faktu skutki prawne. Przepis ten wyraża dwie ogólne reguły: pierwszą - generalnie wymagającą udowodnienia powołanego przez stronę faktu, powodującego powstanie określonych skutków prawnych, oraz drugą regułą, która sytuuje ciężar dowodu danego faktu po stronie osoby, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Pierwsza "zasada obowiązku udowodnienia powoływanego faktu" jest w istocie nieunikniona ze względów racjonalnych, ponieważ odmienna regulacja powodowałaby powstanie niedopuszczalnej łatwości wywodzenia skutków prawnych z prostego powołania się na fakt bez potrzeby jego udowodnienia. Natomiast druga stanowi "ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu", od której wyjątki wskazywać mogą niektóre przepisy szczególne. Z pierwszej reguły, wyrażonej w art. 6 K.c. wynika, że samo przyznanie faktu przez drugą stronę ewentualnego sporu nie może stanowić wystarczającego dowodu istnienia danego faktu, który musi być zawsze ponadto potwierdzony całokształtem materiału dowodowego lub innymi poznanymi już okolicznościami. Wyrazem tego jest regulacja art. 229 K.p.c. wymagającego, aby przyznanie faktu przez drugą stronę nie budziło wątpliwości, co wymaga właśnie uwzględnienia innych okoliczności. Druga, wskazana w art. 6 K.c. "ogólna zasada rozkładu ciężaru dowodu", jest regułą w znaczeniu materialnym, wskazującą, kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, natomiast przepis art. 232 K.p.c. wskazuje, kto ponosi ciężar dowodu w znaczeniu formalnym: "kto powinien przedstawiać dowody" (tak trafnie w orz. SN z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, Lex nr 200947; oraz wyr. SN z dnia 8 marca 2010 r., II PK 260/09, OSNP 201 1, nr 17-18, poz. 226). Także w postępowaniu przed Sądem Ubezpieczeń Społecznych obowiązuje zasada kontradiktoryjności, zgodnie z którą strony są zobowiązane do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, stając się dysponentem postępowania, a Sąd orzekający jest uwolniony od odpowiedzialności za rezultat postępowania dowodowego.

W ocenie sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że w spornym okresie ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w wysokości: w 1990 roku - 366 275 zł miesięcznie; w 1991 roku - 366 275 zł miesięcznie (4 395 300,00 zł za cały 1991 rok); w 1992 roku - 366 275 zł miesięcznie (3 662 750,00 zł za cały 1992 rok), z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Oddziale w K., w wymiarze 1/4 etatu, na stanowisku radcy prawnego. Sąd podzielił w tym zakresie stanowisko ubezpieczonego aby uznać za wiarygodne wpisy zawarte w umowie o pracę skarżącego z dnia 30.11.1990 roku, z której wynika, że wysokość miesięcznego wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia na pełen etat w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w K. wynosiło 1 465 100 zł miesięcznie (a zatem: 1 465 100,00 zł x 1/4 = 366 275 zł miesięcznie). Nie ulega wątpliwości, że ubezpieczony winien mieć uwzględnione do kapitału początkowego sumy płac zasadniczych za sporne okresy. I takie też stanowisko przyjął organ rentowy w spornej decyzji, doliczając do kapitału początkowego ubezpieczonego wynagrodzenie zasadnicze wynikające z umowy o pracę z 30.11.1990 roku (k. 133v akt ZUS). Skoro w 1990 roku ubezpieczony przepracował 1 miesiąc w Przedsiębiorstwie (...) to winien mieć doliczoną do kapitału początkowego w 1990 roku kwotę 366 275,00 zł. W 1991 roku skarżący przepracował 12 miesięcy w (...), a zatem winien mieć doliczoną kwotę 4 395 300,00 zł (366 275,00 zł x 12 miesięcy). W 1992 roku ubezpieczony przepracował w (...) 10 miesięcy, a zatem winien mieć wliczoną kwotę 3 662 750,00 zł (366 275,00 zł x 10 miesięcy). Wszystkie te kwoty, wbrew stanowisku ubezpieczonego, zostały wliczone do skarżącemu do kapitału początkowego. Suma kwot wynikających z wielu w spornym okresie stosunków pracy pozwoliła na przyjęcie, że w roku 1990 uzyskał on łączny dochód 17 154 519,00 zł (suma z: 1 667 840,00 zł + 6 698 104,00 zł + 8 422 300,00 zł + **366 275,00 zł**); w roku 1991 - 34 260 623,00 zł (suma z: 7 575 750,00 zł + 10 201 130,00 zł + 12 088 443,00 zł + **4 395 300,00 zł**); ; zaś w roku 1992 - 56 027 950,00 zł (suma z: 8 898 500,00 zł + 12 666 700,00 zł + 30 800 000,00 zł + **3 662**

750,00 zł). Sąd dał wiarę w całości dokumentowi w postaci umowy o pracę z 30.11.1990 roku albowiem pochodził on z okresu zatrudnienia wnioskodawcy, nie nosił śladów skreśleń, czy przerobień. Nie ujawniły się żadne okoliczności, które podważałyby wiarygodność tego dokumentu. Stanowił on podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. Jak wynika z dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS, organ rentowy również uznał ten dokument za wiarygodny i na jego podstawie ustalił wysokość kapitału początkowego skarżącego w spornej decyzji, co wynika z wykazu wprowadzonych dochodów ubezpieczonego (k. 133v akt ZUS).

Kwoty wskazane w pozostałym materiale dowodowym w dokumentach: zaświadczeniu z 8.02.1991 roku, zaświadczeniu z 24.01.1992 roku czy informacji PIT 11 z 20.01.1993 roku, nie mogły zostać w całości wliczone do kapitału początkowego skarżącego. Z dokumentów nie można bowiem w sposób precyzyjny i nie budzący żadnych wątpliwości ustalić przyczyn rozbieżności pomiędzy kwotami wskazanymi w tych dokumentach a kwotą wynikającą z umowy o pracę (za rok 1991 różnica wynosi 309 160,00 zł, zaś za rok 1992 – 2 232 540,00 zł). Sam ubezpieczony nie był w stanie podać przyczyn tych rozbieżności wskazując, iż różnice te być może wynikają z tego, iż były to premie przyznawane ponad pensję zasadniczą. Z umowy o pracę z 30.11.1990 roku wynika co prawdą, że ubezpieczonemu przysługiwała premia uznaniowa, nie wiadomo jednak w jakiej wysokości. Wpisy w tych dokumentach nie zostały poparte żadnym innym dowodem z dokumentów. Sąd dysponuje większą swobodą odnośnie źródeł dowodowych niż organ rentowy. Niemniej jednak swoboda ta nie może być tak daleko posunięta aby sąd uznał za wiarygodne dowodowy z dokumentów, nie potwierdzone żadną dokumentacją płacową ani innym dokumentem pochodzącym z okresu zatrudnienia skarżącego. Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony lecz pewny, na podstawie konkretnego dokumentu, w którym uwzględniono składniki wynagrodzenia pewne i wypłacane w danym okresie, stale i w jasno określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 18.01.2012 r., III AUa 1555/11, LEX 1113058). W postępowaniu sądowym można uwzględnić tylko te składniki wynagrodzenia, których wysokość jest pewna. Odwołujący zaś w żaden sposób nie uprawdopodobnił przyczyn rozbieżności pomiędzy stawką płacy zasadniczej w spornym okresie a kwotami wskazanymi w zaświadczeniach z 1991 i 1992 oraz w PIT 11 z 1993 roku. W razie braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w aktach osobowych (umowa o pracę, angaże, itp.), w której są dane dotyczące wynagrodzenia, przy czym w takiej sytuacji można uwzględnić tylko te składniki, które są pewne, wypłacane w danym okresie, stale i w określonej wysokości. Do sprawy nie zostały przedłożone akta osobowe ubezpieczonego za sporny okres zatrudnienia. Brak informacji o miejscu ich przechowywania. W takiej sytuacji brak było podstaw do uwzględnienia w całości kwot wskazanych w zaświadczeniach z 1991 i 1992 oraz w PIT 11 z 1993 roku. Zaświadczenia (k. 91,92a.e.) wskazują na wysokość dochodów. Ponad kwoty przyjęte przez ZUS nie wskazują na tytuł prawny wypłat. Tym samym nie sposób zweryfikować, czy stanowiły one podstawę wymiaru składek wg ówczesnie obowiązujących przepisów. Taka sama sytuacja dotyczy informacji podatkowej.

Okoliczność, że ubezpieczony mimo starań nie ustalił miejsca przechowywania swoich akt osobowych, jest bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie z art. 6 K.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Stąd też na wnioskodawcy ciążył obowiązek przedstawienia dowodów dla wykazania spornych okoliczności. Muszą to być jednak środki dowodowe, które pozwolą na wiarygodne ustalenie okoliczności faktycznych, a ponadto znajdujące potwierdzenie w obowiązujących przepisach prawa. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie ma możliwości ustalenia wysokości wynagrodzenia, będącego podstawą do wyliczenia wysokości kapitału początkowego w sposób prawdopodobny lub przybliżony, do czego faktycznie w tym zakresie zmierzał ubezpieczony. Wysokość kapitału początkowego pozostaje funkcją uzyskiwanych niegdyś zarobków, jako decydujących o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenie społeczne, co ma przełożenie na ustalenie podstawy wymiaru emerytury. Niedopuszczalnym w tym zakresie jest opieranie się jedynie na hipotezach, czy założeniach wynikających z przyjęcia prawdopodobnych, średnich wartości.

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonej, oceniając je jako szczerze i spontaniczne. Pozwany nie kwestionował wiarygodności tych zeznań. Niemniej jednak zeznania te nie wniosły niczego nowego do sprawy, co pozwalałaby na zmianę spornej decyzji.

Przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego najkorzystniejszy dla ubezpieczonego jest wariant z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1984 roku do 31.12.1993 roku, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 134,52 %, przy czym ustalając tę wysokość podstawy wymiaru ZUS uwzględnił już płacę zasadniczą za sporne okresy zatrudnienia skarżącego w Przedsiębiorstwie (...) Oddziale w K., w wymiarze 1/4 etatu, co wynika wprost z wykazu wprowadzonych dochodów ubezpieczonego.

Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 K.p.c. Sąd orzekł jak w wyroku.

SSO Tomasz Korzeń